

Секція: Економічні науки

ЛОХМАН Н.В.,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки підприємства
Донецького національного університету економіки та торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
РОМАНЮК К.К.
студентка 3-го курсу
Донецького національного університету економіки та торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
м. Кривий Ріг, Україна

РЕЗЕРВИ ЗНИЖЕННЯ ПОТОЧНИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА ПАТ «ЄМЗ» ЯК ОСНОВИ ЙОГО ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Діяльність будь-якого підприємства завжди пов'язана з певними витратами матеріальних, трудових, інформаційних, грошових та інших ресурсів на виготовлення, зберігання, транспортування, сортування, пакування, фасування та реалізації товарів. Сукупність всіх цих витрат складають поточні витрати підприємства. Поточні витрати відіграють важливу роль в економіці будь-якого суспільства. Поточні витрати охоплюють усі сторони життя людей, усі стадії суспільного виробництва, формують систему кругообігу доходів та продуктів суспільства й впливають на величину собівартості та на розмір фінансового результату. В зв'язку з цим зростає роль ефективного управління поточними витратами підприємства [3, с.56].

Актуальність обраної проблеми обумовлена тим, що в теперішній час важливе значення в процесі господарської діяльності підприємств, діючих на ринку України, має проблема зменшення та оптимізації витрат поряд з підвищенням якості продукції. У жорстких умовах економіки країни виживає підприємство, яке пропонує конкурентоспроможну продукцію. Основним фактором конкурентоздатності продукції є достатньо низький рівень ціни, який досягається при ефективному управлінні витратами підприємства.

Вивченню теорії витрат приділено багато уваги у працях вітчизняних і зарубіжних вчених, таких як Грещак М.Г., Коцюба О.С., та Турило А.А. Проблеми обліку, аналізу та управління витратами знаходяться в полі зору таких науковців: Ковальчук І. В., Турило А.М., Кравчук Ю.Б., Череп А.В.

Метою роботи є підвищення ефективності управління поточними витратами підприємства шляхом використання резервів їх зниження на металургійному підприємстві ПАТ «ЄМЗ».

Об'єктом дослідження є процес формування і розподілу поточних витрат підприємства та їх вплив на фінансові результати.

У наш час при аналізі фактичної собівартості продукції, що випускається, при виявленні резервів і економічного ефекту від її зниження використовується розрахунок по економічним факторам, які відображають основні напрямки роботи колективів підприємств по зниженню витрат на виробництво: підвищення продуктивності праці, впровадження передової техніки і технології, краще використання обладнання, здешевлення закупівель і краще використання предметів праці [5,с.230]. Виявлення резервів зниження витрат на виробництво продукції повинно спиратися на комплексний техніко-економічний аналіз роботи підприємства:

- вивчення технічного та організаційного рівня виробництва;
- використання виробничих потужностей і основних фондів, сировини і матеріалів, робочої сили, господарських зв'язків.

Вдосконалення матеріально-технічного постачання і використання матеріальних ресурсів знаходить відображення в зменшенні норм витрат сировини і матеріалів, зниженні їхньої собівартості[4, с.152].

Для вирішення існуючих проблем на ПАТ «ЄМЗ» у сфері управління витратами, як основи ефективної діяльності підприємства, потрібно внести певні зміни в загальний підхід до управління поточними витратами. За бухгалтерським обліком, поточні витрати підприємства включають: фінансові витрати, адміністративні витрати, витрати на придбання та

реалізацію товарів, тобто повну їх фактичну собівартість, яка включає в себе такі категорії як: матеріальні витрати, амортизаційні відрахування та витрати на оплату праці.[2, с.140].Розглянемо можливість оптимізації поточних витрат на металургійному підприємстві ПАТ «ЄМЗ»за результатами бухгалтерського обліку. Для цього проаналізуємо дані витрат підприємства за два роки, які наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Структура поточних витрат ПАТ "ЄМЗ"
за елементами в 2013 – 2014 рр.

Показники	Од. вим.	2013 рік	2014 рік	Відхилення, +/-	Темп зміни, %
Адміністративні витрати	тис.грн	228550	138976	-89574	60,80
Витрати на збут	тис.грн	356467	393990	+37523	110,52
Собівартість реалізованої продукції, з них:	тис.грн	12299795	10996875	-1302920	89,40
матеріальні витрати	тис.грн	10972516	10169827	-802689	92,68
амортизаційні відрахування	тис.грн	854299	346689	-507610	40,58
витрати на оплату праці	тис.грн	472980	480359	+7379	101,56
Інші операційні витрати	тис.грн	311033	1903330	+1592297	611,94

Проаналізувавши дані за 2013-2014р.р. на основі форм звітності підприємства ПАТ «ЄМЗ», спостерігаємо постійне зниження обсягу матеріальних витрат та значне зниження амортизаційних відрахувань. У 2014 році обсяг матеріальних витрат зменшився на -802689тис.грн., а темп зміни склав 92,68%. Витрати на оплату праці та інші операційні витрати у порівняння з 2013 роком значно зросли у 2014 році на 7379 тис.грн та 1592297тис.грн відповідно. Однак амортизаційні відрахування в 2014 році зменшились на -507610тис.грн.Отже, висока собівартість продукції знижує

конкурентоспроможність підприємства та змушує керівників шукати причини й резерви її зниження. Матеріальні витрати займають значну питому вагу в структурі собівартості продукції та витрат підприємства в цілому (від 60% до 75% залежно від галузі економіки), тому дослідження матеріальних витрат та подальше виявлення резервів їх скорочення є найбільш доцільним. Резерви скорочення цехових і загальнозаводських витрат на ПАТ «ЄМЗ» полягають, передусім, в зменшенні чисельності апарату управління та в економії на управлінських витратах. Економія на управлінських витратах обумовлює фактичне зниження собівартості, яка розраховується по типовому переліку факторів: підвищення технічного рівня виробництва, вдосконалення організації виробництва і праці та зміна обсягу і послуг, що надаються (рисунк 1).

рис.1. Резерви скорочення поточних витрат на ПАТ «ЄМЗ»

Таким чином, зниження витрат виробництва та собівартості продукції є однією з основних умов зростання прибутку підприємства, підвищення рентабельності та ефективності його роботи. Значного

зниження собівартості продукції не можна досягти без зниження частки матеріальних витрат, яка є найбільшою в операційних витратах промислових підприємств. Необхідність дослідження матеріальних витрат полягає якраз у пошуку резервів зниження собівартості продукції промислових підприємств за рахунок ефективного використання матеріальних ресурсів. Цього можна досягти за рахунок: повного й своєчасного забезпечення підприємства матеріальними ресурсами необхідної якості, зменшення витрат під час їх перевезення та зберігання, поліпшення їх використання; скорочення до мінімуму відходів; своєчасного та повного використання резервів підприємства тощо, але у сучасних умовах, підприємству важко шукати оптимальні резерви зниження витрат, так як підприємство знаходиться на грані банкрутства через тотальну економічну кризу, воєнні дії, політичну нестабільність та соціальну ситуацію, що склалася в цілому на Україні.

Список використаної літератури:

1. Грещак М.Г. Управління витратами: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / Грещак М.Г., Коцюба О.С. – К.: КНЕУ, 2012. – 131 с.
2. Ковальчук І. В. Економіка підприємства: Навч. посіб.- К.: Знання, 2008.- 679с.
3. Турило А.М. Управління витратами підприємства: Навч. посіб. / Турило А.М., Кравчук Ю.Б., Турило А.А. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 120 с.
4. Фандель Г. Теорія виробництва і витрат / Пер з нім.: за ред. М.Г. Грецака. - К.: Таксон, 2010. – 520 с.
5. Череп А.В. Управління витратами суб'єктів господарювання. Ч.2: Монографія / Череп А.В. – Харків: ВД «Інжек», 2006. – 360 с.